

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Parochijs. Consilium CCCCXXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

illis speciales rationes reddantur; certum ac manifestum est, Impetrantem jus suum, quod ratione custodiæ generaliter in dicta Ecclesia exercet, in hac Capella exercere non posse.

9. Quomodo etiam generaliter observatur, ut licet quæcumque oblationes aut legata Ecclesiæ dantur, vel relinquuntur, pertineant ad ejus Rectorem, etiam si dentur aut relinquuntur alicui altari vel Capellæ in illa: non pertineant tamen ad Rectorem Ecclesiæ, si Capella bona distincta aut gubernationem separatam ab Ecclesia habeat, *Felin. in c. Ex parte 2. nu. 4. prescript.* Et quid mirum est id in hac Capella statui; cum Impetrans fateatur jus suum non extendi ad chorum Ecclesiæ, & velut illius caput?

10. Rursum cum hujusmodi emolumentum perceptionem Impetrans fundet in onere & labore suo, quem sustinet in accendendis & extinguendis cereis; consequens est, ut, quoniam in hac Capella hujusmodi onus minime sustinet, & ut sustineret magistri fabricæ in dicta Capella numquam passi sunt; emolumenta ratione hujusmodi operis non percipiant; cessante namque causa commodi & emolumentum, ipsum emolumentum cessare debet, *l. Eum qui iuravit & ibi Bart. & Alex. De iureiur.*

11. * Quod in proposito casu dubitationem habere non debet ex eo, quod idem Impetrans in funere seu sepultura præfata Domicellæ Annæ tentaverit hujusmodi juris usurpationem in præfata Capella; sed prohibitus à Magistris fabricæ, ne officium Custodis in ea exerceret, cereosque tumulo dictæ Domicellæ Annæ appositos accenderet, aut extingueret, acquieverit, uti ex ejus confessione constat. Quæ acquiescentia omnem illius possessionem, si quam prius habuit, extinxit, *l. Sed si noluit, cum sine l. præceden. l. 3. §. si quis nunciet De acquir. poss.* & ex sequente temporis cursu, præsumptione in præteritum retroactâ, defectum juris arguit, *argum. l. si quisque De divers. & tempor. prescript.* Contigit enim hujusmodi tentata usurpatione &

12. prohibitio ante plures annos. * Cujus effectum nihil refundit allegata Impetrantis protestatio: tum quod de eâ non constat aliter, quam ex nuda Impetrantis assertione: tum quod si vera est, uti Impetrans allegat, sit clandestina; hoc est absentibus Opponentibus seu Magistris fabricæ facta, nec ijs intimata: qualis clandestina protestatio nullam vim habet, *Felin. in c. consultum De offic. deleg. tum quod non appareat de prosecutione hujusmodi protestationis, neque etiam de jure protestanti ante tempus protestationis competente, l. Tutor in prin. De minorib.*

Proinde cum neque de possessione, neque de jure Impetrantis appareat; neque ullum extet Opponentium factum turbativum, aut impeditivum; existimo non secundum conclusionem præfati Impetrantis, sed per omnia secundum conclusionem, quam Opponentibus in hac causa proposuerunt, judicandum esse.

De Parochijs.

S V M M A R I U M.

Erectio Capellæ in parochialem.

1. Episcopus potest Capellam in parochialem erigere.
2. Altare unum cooperiendum non est, us alterum denudetur.

Conf. Wamef. Tom. II.

3. Ecclesia vetus an nova aliquid de suo in dotem dare debeat.

4. Ecclesia nova tenetur veteri recognoscere censum.

5. Ecclesia nova erectioni an liceat contradicere.

6. Ecclesiæ veteri ius patronatus reservandum in erectione novæ Ecclesiæ.

CONSILIVM CCCCXXXVII.

IN potestate Episcopi est, in amplitudine aut latitudine parochialis Ecclesiæ, Capellam intra ejus limites sitam in parochialem erigere, & à matrice Ecclesia dismembrare;

* exigente utilitate publicâ, propter loci distantiam, quæ per pluvias & tempestates difficilem facit aditum ad veterem parochialem Ecclesiam, *Ioan. Bapt. Ferrer. consil. 36. Puto quod etiam, Steph. Bertrand. consil. 36. Viso casu vol. 2. part. 1. idque etiam invito Rectore parochialis Ecclesiæ, si postulante utilitate, vel necessitate publica reclamet; ut expresse jure decisum est, c. Ad audientiam 1. De Eccles. adif. Franc. marcus decisi. 1013. nu. 11. parte 1.* Ita tamen faciendâ est nova erectio, ut veteris Ecclesiæ Rectori non subtrahatur, quo honestè & competenter vivere possit. * Neque enim discooperiendum est unum altare, ut alic.

2. rum cooperiatur, *c. 1. De usu pallij; nec patitur æquitas, ut cum tanta injuria illius fiat. * Quamobrem veteri Ecclesiæ omnes priores decimæ relinquendæ sunt, si illis ad sustentationem sui Parochi egeant; neque cogitur novæ Ecclesiæ Rectori, & nequidem ex redditibus villæ, in qua fuit Capella nunc in parochialem erecta aliquid concedere, nisi abundet, d. c. Ad audientiam in verb. ita dicitur redditibus abundare; sed vel subditorum, vel vicinorum Abbatum, aut Episcopi debet esse cura, ut novus Parochus sustineatur. Vsq. adeo, ut Panormitanus, in d. c. Ad audientiam nu. 7. las.*

Philip. Portum consil. 99. nu. 29. & seq. novum Parochum rejiciat ad opus manuum suarum potius, quam quod veteris seu matricis Ecclesiæ Rectori detrahatur ex eo quod ad honestam sustentationem ei necessarium est: * cum præterea hoc etiam requiratur, ut nova Ecclesia honorem veteri Ecclesiæ exhibere debeat solutione alicujus census aut redditus annui, d. c. Ad audientiam in verb. ut competens in ea honor, Rebus. in praxi benefic. lib. 1. tit. de erectione in curatum. * Cum ergo proponatur quod Reverendissimus Episcopus Namurcensis intendat Capellam de Landen sitam in & sub parochia Ecclesiæ de Seille erigere in parochialem, difficulter ei occurrere aut resisti poterit per Pastorem de Seille, si prædicta necessitatis vel utilitatis causa quoad parochianos subest, d. c. Ad audientiam in fine: sin verò minus subest, viâ juridicâ ei resisti poterit; cum veteris Ecclesiæ Pastoris consensus requiratur, quem invitus sine justa causa accommodare non cogitur. * Si nulla est contradicendi causa in erectione; justa erit quoad subtractionem fructuum prædialium seu realium. Nam obventiones quotidianas ægrè retinere poterit, sed pro ijs petere potest recompensam aliquam, d. c. Ad audientiam, c. De Monachis de præben. c. 1. eod. tit. lib. 6. * Præterea hoc in erectione novæ curate debet Episcopus, ut Rectori matricis Ecclesiæ reservetur ius patronatus in nova Ecclesia parochiali,

D d 4

chiali,

chiali, d. c. ad audientiam. Ex quibus intelligit D. Pastor, quam rationem in hac nova erectione aut permittenda aut oppugnanda sequi debeat.

De Decimis.

S V M M A R I V M.

Decimarum jus cui competat.

1. Pastor Ecclesia fundatam habes intentionem ad percipiendum decimas.
2. Decimas possidens alio iure, quam pastoris de privilegio Apostolico docere debet.
3. Colonus an pro conductore idoneus testis sit.
4. Affinis an idoneus sit testis.

CONSILIVM CCCCXXXVIII.

IN veritate probationis consistit difficultas causa, quæ est de jure decimandi inter Waltherum Lupum Actorem, & Arnoldum Geens Reum. Sunt enim probationes utriusque partis in concursu dubiæ & perplexæ; ita ut in re obscura secundum Reum faciendâ sit sententia absolutoria, §. commodum Instie. De interditi. l. Arianus De oblig. & act. Idque eo magis, quod Actor ex parte Domini Decani S. Dionysii Leodiensis agens, jure communis fundatam non habeat intentionem. * Ut enim Curatus seu Pastor cujusque loci ac districtus fundatam habet intentionem percipiendi decimas in sua Parochia, sic ut probare non debeat eas jure ad se spectare; quia à jure ei sunt tributæ, can. Statutum xvi. q. 1. c. A nobis & ibi Card. & Ioan. Andr. & c. cum in tua, c. Cum contingat, De decimis, c. fin. de paroch. * ita alij alterius Ecclesiæ Decani, Canonici, aut Curati in aliena Parochia jus percipiendi decimas communiter non habent; ideoque necessarium est, ut vel de privilegio Apostolico, quod eis hujusmodi decimæ concessæ sunt, liquidò constet, vel de præscriptione quadragenaria, præcedente justo titulo, c. 1. de præscrip. lib. 6. aut eo deficiente de præscriptione temporis immemorialis, d. c. 1. in fine. Vnde rectè dixit Rebuffus, in tract. de decimis q. 13. nu. 8. quod si Monasterium vel Canonici in Parochia aliqua dicant, decimas ad se pertinere, hoc probare debent; & titulum ostendere; videlicet Papæ vel Episcopi concessionem; item se possidere eas ratione illius tituli per quadraginta annos: alioqui etiam spoliati non restituerentur. Quæ verba ad casum subiectum sunt accommodatissima. Nam licet pro parte Actoris articulatum sit, Decanatum S. Dionysii à tempore immemoriali possedisse decimas in Godtsenhoven, & sub ijs contineri agrum, de cujus fructuum decimis pro anno quinquagesimo agitur: pro parte tamen Rei negata est universalis decimarum ex omnibus agris & fundis sub Godtsenhoven sitis percipiendi facultas & usus; & signanter ex agro controverso. Iam verò super ea allegatione Actor nullos omnino testes produxit, nec instrumenta protulit; ita ut generali capite ac fundamento suæ intentionis destituatur: præsertim quia per testes Rei constet, hunc controversum agrum esse sub Parochia de Grimpde. Et quamvis tres testes per Actorem producti videantur deponere de perceptione aliquot annorum; videlicet primus de quoddecim,

secundus de viginti, tertius de septem: annis nemo tamen de quadragenaria possessione, nec illius titulo, & multò minus de immemoriali deponit. * Cum ex adverso primus sit subarrendator decimæ Decani S. Dionysii; cuius interest usum decimæ latissime patere: sic ut ejus testimonium hic sit inidoneum, Gloss. in l. Omnibus C. De testib. Cum alioqui generaliter colonus, etiam extra id, quod contingit jus, emolumentum, vel damnum conductionis, non sit integer omnino testis pro domino locatore, quia quodammodo ejus domesticus est, l. præsentis §. fin. C. De hi qui ad Eccles. confug. DD. in l. Etiam C. De testib. Carol. Raim. consil. 71. Circa processum nu. 14. vol. 2. qui præterea decimam controversam violenter eripuit, & tandem melius instructus restituit. * Secundus affinis est Actoris; cui in paucitate testimoniorumque non omnino integrorum pro affine credi non debet: nam & affinitas domesticitati proxima est, DD. in d. l. Etiam. Tertius ex tempore non verosimilia deponit; idque tantum de septem annis, quod in proposito casu non sufficit: quia hic petitorio, non possessorio agitur, uti evidentissimè ex tenore conclusionis in hac causa capta constat. Quibus si addantur testimonia partis reæ, nihil videtur dubitandum de absolutione ejusdem Rei, quia de violenta collectione decimarum ex parte Actoris factâ, deponunt, & præterea de testibus aliquando per collectores præfati Decani decimis in hoc agro controverso collectis. Cum ergo Actor de jure auctoris sui non docuerit, eiq; adversetur juris communis dispositio, & paucorum annorum infra quadraginta possessio non sufficiat, præsertim quod petitorio, non possessorio hic agatur; existimo partes Domini Officialis esse, ut Reum ab impetitione Actoris absolvat; Actore in expensis condemnato.

De Decimis.

S V M M A R I V M.

Decimarum præstatio ex terris Ecclesiæ.

1. Decima debent etiam bona feudalia.
2. Decimas cur Levita olim non dabant.
3. Decimas clerici ex suis bonis dare debent.
4. Episcopus quando ut laicus censetur in bonis temporalibus.
5. Surrogatum induit naturam eius cui surrogatur.
6. Decimarum præstatio an præscribi possit ut non solvantur.
7. Decima etiam ex bonis Ecclesiæ solvenda.
8. Intellectus c. 2. De decimis.
9. Ecclesia non debet locupletari cum detrimento alterius.
10. Clerici an decimas debeant ex fundis quos colunt propriis manibus aut sumptibus.
11. Decimarum immunitas non inducitur ex non præstatione.

CONSILIVM CCCCXXXIX.

RESPONDENDO ad dubia per Dominum Assessorem mota, dicimus paucis * ad primum, quod literæ relevatorum nihil faciant ad demonstrandum, bona, quæ in feudum ab Episcopo Leodiensi tenentur, à decimarum præstatione esse libera; sed quod satis sit